

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO w Zespole Przedszkolno-Szkolnym w Kluczewsku na rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w zespole zawarte są w dokumentach:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”;
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”;
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki 1) z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach

1. Informacje wstępne do WSDZ

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Zaczyna eksplorować świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe. Intensywnie nabywa i rozwija kompetencje społeczne. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na dalszej ścieżce edukacyjno-zawodowej.

2. Założenie WSDZ oraz cele orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych. Główne założenia:

- WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę,
- Placówka realizuje koncepcję uczenia przez całe życie,
- Działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

Cel orientacji zawodowej: przedszkole, klasy I-VI	Cel doradztwa zawodowego -klasy VII-VIII
<u>Przedszkole</u> Celem jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.	<u>Klasy VII</u> Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów

<u>Klasy I-III</u> Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji. <u>Klasy IV-VI</u> Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.	oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Doradca zawodowy w szkole:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami „Wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele :

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Pedagog/psycholog:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty).

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej,
- organizują w sali kąciki związane z różnymi zawodami,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

4. Adresaci działań w zakresie doradztwa zawodowego

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane są do:

- uczniów,
- rodziców/prawnych opiekunów
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów

- 1) udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- 2) prowadzenie zajęć w ramach lekcji wychowawczych i zajęć edukacyjnych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych;
- 3) prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII;
- 4) aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- 5) prowadzenie kół zainteresowań;
- 6) stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- 7) umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- 8) informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- 9) umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno – zawodowego);
- 10) organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- 11) organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- 12) organizowanie wycieczek , w trakcie których poznaje się różne zawody ;
- 13) umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno – zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne;
- 14) organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej, na holu szkolnym;
- 15) udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- 16) prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

5. Działania kierowane do rodziców

- 1) systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zainteresowaniach;
- 2) organizowanie spotkań informacyjno – doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- 3) inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- 4) organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- 5) prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno – zawodowych uczniów;
- 6) informowanie o targach edukacyjnych;
- 7) udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę internetową szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne);
- 8) włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

6. Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- 1) uświadamianie konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- 2) umożliwienie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego, wymiana doświadczeń;
- 3) organizowanie lekcji otwartych;
- 4) organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- 5) inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- 6) organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- 7) udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- 8) wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

7. Treści programowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów

- **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

- **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczącej edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

8. Metody pracy

W poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron.

W poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
- metody tekstowe jak np. ankiety,
- metoda dramy: inscenizacja i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne,
- inne

9. Sojusznicy i sieci współpracy

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- biblioteka publiczna
- ośrodek doskonalenia nauczycieli,

- centrum kształcenia praktycznego,
- kuratorium oświaty, organ prowadzący
- urząd pracy,
- ochotnicze hufce pracy,
- pracodawcy, przedsiębiorcy,
- organizacje pozarządowe.

10. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ-dla uczniów

Uczniowie:

- nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,
- potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (kl. IV-VI) oraz własne zasoby (kl. VII),
- poznają czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (kl. IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonywać autoprezentacji (kl. VII),
- poznają wstępne zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (kl. VII),
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (kl. IV-VI), określają strukturę systemu edukacji oraz możliwości edukacji (kl. VII),
- określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (kl. IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej (kl. VII).

11. Monitorowanie i ewaluacja WSDZ

- rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniami,
- ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- ocena zajęć prowadzonych w klasach VII z doradztwa zawodowego,
- wykaz tematów realizowanych przez wychowawców i nauczycieli z przeprowadzonych działań w poszczególnych klasach,

Niniejszy program jest przeznaczony do nauczania doradztwa zawodowego w klasie VII Szkoły Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Kluczewsku (nie ma klasy VIII w obecnym roku szkolnym) i orientacji zawodowej w przedszkolu i kl. I-VI. Zawarte w programie treści są zgodne z wytycznymi zawartymi w ustawie Prawo oświatowe oraz ustawie Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego. Treści te zostały podzielone na zagadnienia, których realizacja odbywa się w dwuletnim cyklu nauczania, przy założeniu, że w klasie VII i VIII uczniowie mają 10 godzin zajęć doradztwa zawodowego w ciągu całego roku szkolnego.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ DORADZTWA ZAWODOWEGO

PRZEDSZKOLE

Przykładowa tematyka działań	Przykładowe metody i formy realizacji	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
Poznanie własnych zasobów -osiągnięcia dzieci Dziecko: - określa, co lubi robić; - podaje przykłady różnych zainteresowań; - określa, co robi dobrze; - podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych; - opowiada o sobie w grupie rówieśniczej. Świat zawodów i rynek pracy Dziecko: - Odgrywa różne role zawodowe w zabawie; - Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; - Opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach; - wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przykładzie; - podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Dziecko: - Nazywa etapy edukacji; - Nazywa czynności, które lubi wykonywać. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Dziecko: - Opowiada, kim chciałoby zostać; - Na miarę możliwości planuje własne działania poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; - Podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach.	Do działań z preorientacji zawodowej nauczyciel wykorzystuje metody aktywizujące dobierane z uwzględnieniem m. in.: wiek uczestników, typu zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte, organizując zajęcia i wycieczki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wyświetlając filmy itp.	Cały rok	wychowawca	Rodzice Doradca zawodowy Nauczyciele specjaliści

KLASY I-III

Przykładowa tematyka działań	Przykładowe metody i formy realizacji	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
I. Poznanie siebie - Poznajemy swoje imiona; - Co lubię robić?; - Każdy ma swoje zainteresowania; - Brawo ja. Prezentacja własnych talentów; - Czym interesują się moi bliscy; - Gala talentów - jesteśmy mistrzami;	1. <u>Poznajmy się</u>-gry i symulacje-zachęcanie do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich w grupie 2. <u>Mały artysta</u>- zajęcia plastyczne umożliwiające uczniom prezentację swoich zdolności	wrzesień- grudzień 2023 r.	Nauczyciele uczący w edukacji wczesnoszkolnej, języka angielskiego, wychowawcy świetlicy,	Rodzice

-Poodejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych Zajęcia edukacji przyrodniczej i matematycznej zg. z podstawą programową;	3. <u>To co kocham</u> - zapoznanie uczniów z zainteresowaniami innych ludzi 4. <u>Moje mocne strony</u> -wspieranie uczniów w poznawaniu ich zalet 5. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach			
II. Świat zawodów i rynek pracy - Kto buduje dom? Prezentujemy różne zawody; - Bawimy się w teatr, sklep itp. - Poznajemy zawody naszych rodziców, dziadków; - Prezentacja wybranych zawodów; - Chodzę do szkoły – to moja praca; - Halo usterka. Szukam pracy; - Chodzimy do lekarza, fryzjera, sklepu...; - Co ludzie lubią robić po pracy; - Jakie narzędzia widziałem w domu. Ich przeznaczenie; - sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego.	1. <u>Na scenie życia zawodowego</u> - drama-odgrywanie ról i scenek związanych z zawodami 2. <u>Miasteczko zawodów</u> -cykl spotkań z przedstawicielami zawodów 3. <u>Tablica zawodów</u> -centrum informacji edukacyjno-zawodowej 4. Prezentacja, drama, inscenizacja, mapa myśli, burza mózgów, klasyfikacja i weryfikacja informacji itp.	cały rok szkolny	Wychowawca, wychowawcy świetlicy,	rodzice
III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - Po co chodzimy do szkoły?; - Po co się uczyć? - - Czego się ostatnio nauczyłem? - Miłośnik to ja i ty; - Poszukuję, gdy nie wiem.	<u>kto Ty jesteś?</u> Rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w kontekście ulubionych zajęć 2. <u>Być jak Sherlock Holmes</u> - burza mózgów- w poszukiwaniu źródeł wiedzy 3. <u>Dzisiaj Jaś, jutro Jan</u> -odgrywanie scenek-kim chciałbym zostać? 4. Prezentacja, drama, inscenizacja, mapa myśli, burza mózgów, ekspresja twórcza, rozmowa kierowana i kontrolowana, zabawy ruchowe, gry i zabawy dydaktyczne itp.	Cały rok	nauczyciele uczący w edukacji wczesnoszkolnej, języka angielskiego, wychowawcy świetlicy,	rodzice
IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	1) Rozmowa kierowana 2) Pantomima 3) Zabawy ruchowe 4) ekspresja muzyczna i ruchowa 5) Swobodne wypowiedzi. Rozmowy kierowane	Cały rok	nauczyciele uczący w edukacji wczesnoszkolnej, języka angielskiego, wychowawcy świetlicy,	rodzice

KLASY IV-VI

Przykładowa tematyka działań	Przykładowe metody i formy realizacji	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
I. Poznanie własnych zasobów - Poznaję, określam własne zainteresowania, kompetencje; - Wskazuję swoje mocne i słabe strony; - Podejmuję działania w różnych sytuacjach zadaniowych wraz z samooceną i wnioskami; - Prezentuję swoje zainteresowania	1. <u>Ja, czyli kto?</u> Zajęcia warsztatowe dotyczące określania własnych zainteresowań oraz kompetencji 2. Poradnictwo indywidualne- testy predyspozycji zawodowych (kl.6) 3. Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych 4. Systematyczne przekazywanie	wrzesień-grudzień	wychowawca doradca zawodowy, pedagog, psycholog	OHP

i uzdolnienia na forum.	wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zainteresowaniach i predyspozycjach 5. Rozmowy z rodzicami nt. rozpoznawania planów edukacyjnych i zawodowych uczniów kl. VI			
II. Świat zawodów i rynek pracy - Potrafię wymienić różne grupy zawodowe i określić ich specyfikę; - Wiem czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; - Czynniki wpływające na wybory zawodowe; - posługiwanie się przybarami i narzędziami w sposób konwencjonalny i przełamywanie fiksjacji funkcjonalnej; - rola pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	1. <i>Bob Budowniczy</i> - zajęcia warsztatowe posługiwanie się przybarami i narzędziami w sposób twórczy i odtwórczy 2. <i>Zyc by pracować czy pracować by żyć?</i> Znaczenie pracy w życiu człowieka (zajęcia w ramach lekcji wychowawczych) 3. Etyka zawodu... – spotkania z przedstawicielami zawodów	cały rok szkolny	Wychowawca, nauczyciele uczący, doradca zawody pedagog, psycholog	
III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - Różne sposoby zdobywania wiedzy; - indywidualny sposób nauki; - przedmioty, których lubię się uczyć; Korzystanie z różnych źródeł wiedzy.	1. Rozmowa doradcza dot. indywidualnego sposobu nauki 2. <i>W świecie informacji</i> -pogadanka dot. Pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł	cały rok szkolny	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	poradnia psychologiczno-pedagogi
IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. <i>Mam tę moc</i> -zajęcia grupowe dot. planów edukacyjno-zawodowych	cały rok szkolny	nauczyciele przedmiotowi, doradca zawodowy,	poradnia psychologiczno-pedagogi

KLASY VII

	Tematyka działań	Oddziały	Metody i formy realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
1	Analiza założeń programu doradztwa zawodowego rok szkolny 2023/2024	Wszystkie oddziały	Dyskusja, analiza potrzeb	wrzesień	Nauczyciel doradztwa zawodowego
2	Diagnoza potrzeb doradczych uczniów	VII	Sondaż, ankieta	wrzesień	Nauczyciel doradztwa zawodowego
3	Diagnoza planów i aspiracji edukacyjnych i zawodowych	VII	Sondaż, ankieta	wrzesień	Nauczyciel doradztwa zawodowego
4	Realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego	VII	Zajęcia obowiązkowe	10 godzin w cyklu	Nauczyciel doradztwa zawodowego
5	Spotkanie informacyjno-doradcze dla rodziców	Rodzice uczniów klas VII	spotkanie informacyjno-doradcze	Wg potrzeb	Wychowawcy, Nauczyciel doradztwa zawodowego
6	Utworzenie zakładki Doradztwo Zawodowe na stronie internetowej szkoły		Informacje na stronie szkoły	Cały rok szkolny	Nauczyciel doradztwa zawodowego
7	Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe	Uczniowie klas VII, rodzice	Indywidualne konsultacje	Wg potrzeb	Pedagog, psycholog, nauczyciel doradztwa zawodowego
8	Ewaluacja	Klasa VII, Wychowawcy/n auczyciele	Ankieta, sondaż	VI	Nauczyciel doradztwa zawodowego

OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA Z DORADCĄ ZAWODOWYM (10 GODZIN W KLASIE VII)

Cele główne doradztwa zawodowego.

- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa).
- Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
- Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.
- Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy,
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania.
- Kształtowanie szacunku do pracy.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

Treści programowe.

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

- **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu w odniesieniu do w/w obszarów:

- **POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:**
  - rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
  - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
  - rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
  - charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
  - określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;

- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cele szczegółowe w zakresie pracy z młodzieżą:

- wdrażanie uczniów do samopoznania,
- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron
- wyzwalamie wewnętrznego potencjału uczniów,,
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie,
- przełamywanie barier emocjonalnych,
- wyrabianie szacunku dla samego siebie
- planowanie własnego rozwoju,
- konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- poznanie możliwych form zatrudnienia,
- zdobycie umiejętności przygotowania i pisanie dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy,
- zdobycie umiejętności pozytywnej autoprezentacji,
- zdobycie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej,
- rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy,
- poznanie lokalnego rynku pracy,
- kreowanie własnej kariery zawodowej w wyniku samo zatrudnienia,
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- preorientacja zawodowa w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu,
- rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność),

W zakresie pracy z rodzicami:

- podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi,
- doskonalenie umiejętności wychowawczych,
- wypracowanie form wspierania dzieci w wyborze ich dalszej drogi życiowej,

- prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa narożnych jego poziomach,

W zakresie współpracy z nauczycielami:

- uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
- lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy,
- nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego w szkole podstawowej. Uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji poszczególnych przedmiotów, m.in. wiedzy o społeczeństwie oraz wychowania do życia w rodzinie, co umożliwi realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych w tym innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla Szkoły Podstawowej.
3. Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym, alternatywnych możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym, programów edukacyjnych UE oraz porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.
4. Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
5. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
6. Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno- pedagogicznych.
7. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
8. Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.
9. Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewniania ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły, realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej - zawartych w planie wychowawczym szkoły.

10. Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.
11. Wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.
12. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: kuratoria oświaty, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie komendy OHP, zakłady doskonalenia zawodowego itp.

Formy pracy:

- informacja edukacyjna i zawodowa,
- konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- tworzenie bazy informacyjnej,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkół średnich, szkół technicznych oraz szkół zawodowych,
- doradzanie rodzicom uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- gromadzenie i systematyczna aktualizacja informacji edukacyjnej i zawodowej

Metody pracy:

- pogadanki
- ankiety
- konkursy
- rozmowa doradcza
- poradnictwo indywidualne i grupowe
- lekcje wychowawcze

Przewidywane efekty:

- Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Tematyka zajęć obowiązkowych w klasie VII

Klasa VII

1. Kim jest doradca zawodowy i jak może Ci pomóc?
2. Nasze temperamy - czy ich znajomość może być pomocna w wyborze zawodu?
3. Poznajemy style uczenia się i dominującą półkulę.
4. Moje mocne i słabe strony.
5. Kompetencje twarde i miękkie.
6. Typy osobowości a środowisko pracy.
7. Wartości, potrzeby, aspiracje.
8. Praca jako wartość w życiu człowieka.
9. Zawody przeszłości.
10. Jak pomogły mi zajęcia z doradztwa zawodowego?

Podsumowanie:

Efektom końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz

przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

Ewaluacja

Ewaluacja ustna programu, na podstawie informacji zwrotnej przekazanej przez uczniów i rodziców swoim wychowawcom – ocena przydatności zajęć z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego.

.....

.....

**PLAN PRACY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO
W ZESPOLE PRZEDSZKOLNO-SZKOLNYM W KLUCZEWSKU
NA ROK SZKOLNY 2023/2024**

Działania	Termin realizacji
Opracowanie Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023/24 -analiza założeń programu doradztwa zawodowego	Wrzesień 2023
Opracowanie Programu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023/24	Wrzesień 2023
Gromadzenie materiałów dotyczących informacji zawodowej (prasa, informatory, ulotki, filmy).	Cały rok
Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną we Włoszczowie – w razie potrzeby zorganizowanie indywidualnych spotkań w celu diagnozy zainteresowań i predyspozycji uczniów klasy VII	Cały rok, w miarę potrzeb
Wspieranie wychowawców, nauczycieli w udzielaniu pomocy doradczej	Cały rok
Ewaluacja WSDZ	Czerwiec 2024

Ze względu na brak klasy ósmej w bieżącym roku szkolnym nie zaplanowano spotkań rodziców i uczniów z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych.